

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Rozloučení se s umírajícím jako významný rituál v životě pozůstalých

Autor práce: Renata Jindrová

Obor studia: Sociální a charitativní práce

Posudek vypracoval: Alois Kříšťan

Datum: červen 2020

Autorka si vybrala téma, které je součástí problematiky studovaného oboru i profilu Teologické fakulty. V úvodu vysvětluje motivaci, formuluje cíl “analyzovat rozloučení se s umírajícím/zemřelým jakožto důležitý rituál v životě pozůstalých”; uvádí strukturu, metodu i zdroje. Vše srozumitelné, logické a formě bakalářské práce přiměřené. U formulace cíle bych však přivítal bližší určení - o jakou analýzu jde, s jakými kritérii - ostatně z metody vyplývá, že půjde o analýzu textů o umírání/rozloučení pojednávajících a nikoliv o analýzu rozloučení samotného, jak by formulace cíle mohla navozovat. Autorka pak v úvodu uvádí několik nedoložených obecných tvrzení (fáze truchlení je dnes potlačována, většinou nebýváme aktivní) - což lze v narativní formě úvodu chápat, nicméně tvrzení “výzkumy ukazují, že...” by si už nějaký odkaz aspoň na jeden výzkum zasloužilo.

Vlastní text je členěn do šesti kapitol nestejného rozsahu. V první kapitole se věnuje historii - cením, že kapitola svým rozsahem a zaměřením zcela odpovídá bakalářské práci - neutíká do podrobností, ale srozumitelně ilustruje vývoj problematiky - kontrast současné a předcházející epochy. Nicméně toto téma se pak vyskytuje i jinde v textu např. v podkapitole 3.2.

Kapitola rozloučení se věnuje uvedenému jevu bez dalšího členění, zde je zajímavé, že když na s. 13 autorka uvádí typy doprovázejících profesí, neuvažuje pastoračního pracovníka, nemocniční kaplanky a kaplany apod., uvádí pouze příklady převzaté od Soni Vávrové bez dalšího komentáře, který by na TF mohl být na místě. Pokud se týká rituálů v životě člověka, zabývá se pojmem obecně a ve druhém bodě se vztahem k umírání. Vnímám důležitost tématu – z vlastních zkušeností dávám autorce zcela zapravdu, lidé se často rituálu spojeného se smrtí bojí, na druhé straně jej nějak potřebují. V názvu čtvrté kapitoly mi není jasné užití pojmu “pacient”, vždyť např. hospice tento pojem neužívají. Členění podbodů této kapitoly nepovažuji za šťastné, bod umírání se nevěnuje pouze vlivu na okolí, ale řeší často i otázky umírajícího; bod “základní formy péče” se věnuje základním formám péče a nikoliv vlivu na rodinu a blízké (pokud se tomu věnuje, pak nikoliv prvoplánově jak slibuje nadpis), podobně i další body. V kapitole se uvádí, že jejími podbody jsou “způsoby souvisejícími se způsobem smrti, dobou umírání a možnosti nabízené umírajícím i okolí” - název kapitoly považuji za velmi široký, podbody pak za poněkud nesourodá témata. Kapitola truchlení obsahuje pouze 2,5 stránky, což působí nevyváženě; poslední kapitola se věnuje sociální práci v kontextu umírání.

Celkově mám dojem, že autorka o věci poctivě přemýšlí, že zpracovala hodně úryvků z literatury, nicméně na řadě míst budí text dojem, že úryvky jsou uvedené (a vzorně odkazované) v rychlém sledu, aniž by je úterka dostatečně promýšlela v rámci vlastního konceptu. Jinými slovy má značnou úctu před myšlenkami jiných a tak nám je zkumulované předkládá. Tím pak asi dochází i k tomu, že myšlenky se někdy opakují. Text sice uvádí v úvodu, že má jít o “analýzu rozloučení...” nicméně text je často spíše popisný než analytický, poměrně často sklouzne do “nabádavosti” či do žánru “metodické příručky” - sděluje nám, jak bychom se měli chovat - opět si myslím, že je dáno (ne zcela nutnou) úctou k textům jiných.

Po formální stránce považuji text za velmi zdařilý, práce je čtivá, stylisticky velmi pěkná, obsahuje zcela zanedbatelný počet překlepů či nepřesností (např. na s. 8 u kurzívního textu nejsou uvozovky ač všude jinde jsou; v poznámce 127 píše křestní jméno /Zdeňky D. A Libora M./ pouze zkratkou všude jinde vypsáno).

Práci považuji za aktuální, zajímavou i užitečnou, rozhodně doporučuji k obhajobě, navrhuji hodnocení velmi dobře, dle obhajoby i výborně.

Alois Kříšťan